

JUGOSLAVIJA

NAŠA POŽRTVOVALNOST ZA TRPEČE
BRATE! SPOMINJAJTE SE „JUGOSLO-
VENSKE MATICE“

Iz ustavotvornega odbora.

Beograd, 16. februarja.

Minister Trifković o ustavnih vprašanjih. — Glasovanje. — Volitev novega predsednika.

Pred glasovanjem o prehodu v podrobno debato na podlagi vladnega ustavnega načrta je govoril minister za konstitucije dr. Marko Trifković, ki je izjavil, da se je načelna debata raztegnila v daljino in širino, ne pa v globino. Ker so imeli vsi člani odbora svobodo govora, sodi, da se radi tega ne more napadati poslaniško skupščino, češ, da je reakcionarna.

Glede očitkov, da v ustavnem načrtu ni določb socialno-gospodarskega problema, pravi, da razen v Nemčiji niso v nobeni drugi državi vstavljena v ustavo določila o rešitvi socialno-gospodarskih vprašanj. Razmere v Nemčiji so popolnoma drugačne kakor pri nas.

Kar se tiče zahteve, da bi se odprava smrtnih kazni določila v ustavi, izjavlja, da to vprašanje še ni dovolj pojasnjeno v znanosti. Edino, kar je pojasnjeno, je to, da ni potrebno, da se izdaja smrtna kazen za politične zločine. To določbo pa tudi vsebuje vladni ustavni načrt. Kar se tiče očitka, da v vladnem načrtu ni zadostno izdelan volilni sistem, pravi, da se to ne more storiti, ker se ustava ne sme izdelati tako, da bi vsebovala posamezne zakone. Na očitke, da v ustavnem načrtu ni določb o odgovornosti vladarja za kršitev ustave, izjavlja, da v normalnih razmerah nima odgovornosti vladar. Ako ustava vsebuje določilo, da so za akte, postopanje in delo vladarja odgovorni ministri, potem more zelo pogosto priti do odgovornosti ministrov in vsak minister se bo dobro premislil, ali naj dela proti ustavi in zakonu, ker bo moral za svoje delo nositi tudi odgovornost.

Glede gornjega doma izjavlja minister, da je sestavni del parlamentarne vladavine in da obstoji, odkar obstoja parlamentarizem. Gornji dom obstoja v parlamentarnih in demokratskih monarhijah, kakor tudi v republikah, obstoja v Ameriki in Evropi, in to že stoletja. O tem bo govoril podrobneje še pozneje.

Kar se tiče samouprave, je v šestih velikih in obširnih delih ustave vse povedano, kar je bilo treba. Vse ostalo se bo uredilo s posebnimi zakoni, ki morajo biti taki, da bodo odgovarjali razpoloženju naroda v tem pogledu. Trditve, da je potrebna avtonomija radi bojnosti pred hegemonijo in nadvlado Srbov, ni upravičena. Mi nasprotno razvijamo pri svojem narodu ljubezen napram Hrvatoma in Slovencem, medtem ko tega obratno od Hrvatov in Slovencev ne izkušamo. Vladni ustavni načrt hoče močno in zdravo državo in jasno je, da na podlagi pravičnosti in prava, očitnosti in ravnopravnosti. Ta načrt hoče stvoriti močno državo za priateljstvo in neprijateljstvo, hoče stvoriti narod, ki bo popolnoma zadovoljen v vseh krajih naše prostrane države.

Po govoru poslanca Avramovića je predsednik odbora izjavil, da je debata izčrpana in da se preide na

glasovanje, ali se vladni ustavni načrt sprejme v načelu. Glasovanje se je izvršilo poimenu. Za vladni ustavni načrt je glasovalo 23 članov, proti pa 19. Posl. dr. Vošnjak od zemljoradniškega dela opozicije je glasoval za Pašićev vladni ustavni načrt. Nadalje se je vršila volitev predsednika ustavnega odbora, ker je dr. Vesnić podal ostavko. Za predsednika je bil izvoljen dr. Momčilo Ninčić z 27 glasovi, 11 glasovnic je bilo oddanih praznih. — Seja se je zaključila ob 20. Prihodnja seja se bo vršila v petek ob 15.30.

Francoski glas o našem narodno-gospodarskem in finančnem položaju.

V Parizu izhaja narodno-gospodarska in finančna revija »France-Orient«, oficijelni organ združenja »Comité France-Orient«, ki mu je naloga seznanjati francoske gospodarske kroge z gospodarskimi prilikami orijentalnih držav, med drugimi tudi naše države. Člani omenjenega združenja so najuglednejši francoski politiki in narodno-gospodarski učenjaki in strokovnjaki, kakor n. pr. bivši ministri predsednik Levguies, bivši minister Barthou, predsednik senata in lige narodov Bourgeois, bivši minister, senator in župan lionski Herriot itd. Omenjeni list piše od 5. t. m. pod naslovom »Young-Slavie« jako laiskavo o našem ekonomskem in finančnem položaju. V daljšem članku izjavi med drugim:

Bilanca »Narodne banke« SHS izkazuje koncem decembra 1920 kroženje (obtekl) bankovcev v znesku 3¼ milijarde dinarjev oziroma 13 milijard jugoslovanskih kron. V tej vsoti ni zapaden novi brezobrestni kredit 1½ milijarde dinarjev, dovoljen vladi od »Narodne banke« decembra 1920. Vrh tega sta v prometu še dve milijardi dinarjev (8 milijard 545 kron) žigosanih na

novem ozemlju Jugoslavije, ki so garantirani le z državnimi domenami. Skupna cirkulacija znaša torej približno 5¼ milijarde dinarjev. (Tu je pisec članka v zmoti, kajti omenjenih 8 milijard, ali pravzaprav približno 6 milijard žigosanih kron je že zapadenih v vsoti 13 milijard kron, ter je od novega posojila 1½ milijarde pol milijarde že uračunane v novem posojilu, ter znaša vrednost vseh bankovcev izdanih do konca decembra 1920. 1. 13 milijard, ne pa 21 milijard kron. Op. ured.). Članek nadaljuje: »Ali vsota izdanih bankovcev ni niti od daleč prevelika z ozirom na ekonomski položaj te države, kjer se ustanavljajo vsak dan nova trgovinska in industrijska podjetja in kjer obstoja že dejansko pomanjkanje kapitala. Trgovina in industrija v Jugoslaviji napredujeta rapidno. Bogastvo zemlje, ki obstoja v naravnih proizvodih, posebno v lesu, rudah, žitu in živini, se razvija brzo. Znatno izvoz omogočuje nabavo tujih industrijskih proizvodov. Razum tega bo Jugoslavija v stanu v nekaj letih proizvajati sama velik del prevoznega materiala (železniških vozov in ladij) za svojo potrebo.

Končno omenja članek, kako se ustanavljajo pomorske družbe in dežnari zavodi, da je sicer v zadnjem času eksport lesa nazadoval iz lokalnih razlogov in iz razlogov, ki vladajo na svetovnem trgu, da pa ima trgovina s hrastovino, ki nadkrijuje po kakovosti vse tuje hrastovine, najlepšo bodočnost ter da bo Jugoslavija s svojim lesom sama zamogla preskrbeti svoje gradnje ter izdelati vse pohištvo za kraje, opustošene vsled vojne.

Tako piše ugledni francoski list o naših gospodarskih razmerah, a pri nas se še nahajajo ljudje, ki principijelno vidijo vse črno. Naj se naša državna uprava zboljša, do česar mora priti, in naša država postane, kakor je pisal nedavno neki švicarski list, druga severna Amerika v centralni Evropi.

Razna poročila.

Taki diplomati pri Pašiću. Ministrski predsednik Pašić je kot minister za zunanje stvari 15. t. m. sprejel v ministrskem predsedništvu zastopnike vseh tujih držav.

Izmenjava porporov odgodena. Iz Beograda poročajo: Ker še niso vsi ministri podpisali naredbe o izmenjavi črnogorskih porporov, se je rešitev tega vprašanja za enkrat odgodila.

Fašisti razbili prostoro zadarskega »Sokola«. Iz Zadra javljajo, da so, medtem ko je civilni komisar Bonfante hotel vrniti Sokolu zasežene prostore, fašisti vdrl v prostore Sokola, razbili pohištvo in uničili knjižnico Jugoslovenskega akademškega kluba. Knjižnica je obsegala več tisoč knjig.

Demonstracije proti Schnitzlerjevemu »Reignu« na Dunaju. Predstava Schnitzlerjevega »Reignu« v sredo je motila topla ljudi, kateri se je posrečilo vdreti v gledališče »Kammerspieles«, kjer predstavljajo imenovano igro. Demonstranti so kričali in metali v dvorano smradne bombe. Ljudi,

ki so hoteli v strahu pobegniti iz dvorane, je policija pomirila. Medtem je pridrla z »Rothenturmstrasse« večja množica demonstrantov. Policija jih je nekaj časa zadrževala, vendar pa se ni mogla dolgo upirati navalu. Po kratkem boju se demonstranti vdrl v gledališče, zasedli lože in druge prostore ter metali stole v parter in na oder. Železno ograjenje je bilo nato spuščeno. Vmes je posegla gledališka požarna bramba, ki je odprla hidrante, da bi jih uporabila zoper demonstrante. Demonstranti pa so prezevali cev, tako da je tekla voda v parter. Končno je policija izpraznila gledališče. Več oseb je bilo poškodovanih. Policija je mnogo demonstrantov aretirala. Današnje druge predstave je policija radi javne varnosti prepovedala.

Tudi v Belgiji razkrita boljševiška zarota. Belgijski listi poročajo, da se je dogajalo iz papirjev, ki so jih oblasti zaplenile pri hišnih preiskavah, da bi se imela po povelju Moskve razviti v nekaj tednih obširno gibanje, ki bi se raztezalo na Pariz, Amsterdam in Nemčijo. Pri ekstrahiranih se bodo vršile nadaljnje hišne preiskave.

J. Suchy: »Kuharica.«
Kuharica je ono bitje, ki neomejeno kraljuje v kuhinjskih prostorih in ki je našemu želodcu in — least not last — našim čutilom ali v blagor ali pa v pogubo. Neglede na to njeno svojstvo jo nazivljajo površni ljubljanski značajci tudi »kuhinjskim trabantom«. Kuhinjski trabant! Kako omalovaževalna, kako nevaležna in navsezadnje neprevidna beseda. — ko je ona vendar gospodarka tvoje življenja, ki te s »prismojeno« prikuho lahko »ogreje« do smrti, ali pa te še celo »zastrupi« s pokvarjeno zajčino omako.

S tem sem označil ne samo delokrog, temveč tudi vso strašno moč, ki je spojena z dozdnevno neslavnim delovanjem »kuharice« — bog mi greh odpusti. »Ona« te lahko ugonobi, če tik »prikuhe« kuha tudi svoje »maščevanje« — varuj se, da v njenih energičnih prsih ne zbudi okusa po takem načinu maščevanja. Praktična kuharica ceni tudi vrednost svojega poklica in osebnega službovanja. Niso namreč vse kuharice obsojene v prozaično nalogo lupenja krompirja in gnetenja cmokov, nekateri svetli tudi prljavo solnce sreče, ki jim poveri dokaj važnejši dolžnosti, katerih naravna posledica je, da se sčasoma povlečejo iz uodrejenosti do prima-

vzrok kuharičnega žara pa po mojem skromnem mnenju ne tiči v odsevajoci vročini štedilnika, pač pa v običajnem razodevanju srčnih nasmehov, ki je v navadni skoraj pri vseh kuharicah, potem v preresetavanju in v razložitvah včasih dokaj vznemirljivih sanj in morda tudi v tajnih zaupnih pogovorih z branjevkami, mlekaricami in molaricami.

K vsemu temu pa pridenimo še neposredno »izkušnjava«. Včasih mora izkušnjava, ki se ji bliža recimo v obliki »gospodarja«, zavrniti ter se upreti njegovemu laskanju, ne sme videti poželjivih oči podnajemnika sobe in ne sme zapuati vnesenim prisegam lišnega učitelja itd. — Te viharne epizode se dogajajo seveda le v primeru, če je junakinja še »mlada in zala«.

Izza tistega trenotka, ko zapazi »zala kuharica«, da je »našla milost pred gospodom« — ali nasprotno, če je prišel gospodar v svojem procvetovanju virov in v svojih kritičnih poizvedbah o nekaterih zelo sumljivih točkah v »zgodovini svoje hiše«, do spoznanja, da si je njegova »boljša polovica« zagotovila molččnost kuharice, ter se v obeh primerih potem v mirovnih prelinitvilih kot conditio sine qua non ugotovi nadaljnji obstoj kuharice, — od tistega časa sem je s hišnim imenom pri kraju.

Gospodarstvo.

RUDARSTVO V SVOBODNEM DELU KOROŠKE.

Podobno, kakor s cinkarno v Celju, je s plavžem v Guštanju in s svinčenim rudnikom v Črni. Na kolodvoru v Prevaljah stoji okoli 120 vagonov svinca, kateremu je vsled visoke izvozne carine in vsled tega previsokih cen, zaprta pot v inozemstvo, dasiravno ima podjetje vse polno naročil. Za domače potrebe ne potrebujemo toliko svinca, zato mora podjetje, ako hoče uspevati, misliti na vsak način in v prvi vrsti na izvoz. Vsled previsoke carine pa pride naš svinec na tako visoko ceno, da ne more konkurirati z inozemskimi.

Na drugi strani pa se zapira z visokimi uvoznimi carinami prihod sirovin v našo državo, ki so potrebne za plavže in brez katerih plavži ne morejo obratovati.

Ako se tem neznosnim razmeram v najkrajšem času ne odpomoče, se bosta morala oba obrata zelo omejiti, ako ne sploh popolnoma ustaviti. O razmerah pri obeh podjetjih sta poročala oba sekvestra na beograjsko vlado, da bi ta ukrenila vse potrebno, da se omogoči na eni strani uvoz sirovin, na drugi strani pa izvoz kovin, toda nihče se ne gane. Saj je le v interesu države, da se v takih slučajih odpravi ali vsaj znatno zniža izvozna kot uvozna carina, ker se s tem pospešuje industrija in omogoči znaten izvoz, ki nam je zelo potreben za kolikortoliko kritje uvoza.

NAŠA SLADKORNA PRODUKCIJA

V naši državi imamo 8 tvornic za sladkor s skupno produkcijsko močnostjo 6200 vagonov sladkorja. Največja tvornica v Červenci (Bačka) je producirala v pretečenem letu mesto 1500 vagonov samo 450 vagonov sladkorja, tvornica v Vrbašu (Bosna) mesto 1200 samo 544, tvornica v Velikem Beckereku mesto 900 vagonov samo 350, osiješka mesto 900 vagonov samo 300, tvornica v Pelmonostru (Baranja) mesto 600 samo 61, beograjska mesto 500 samo 70, tvornica v Čupriji (Srbija) mesto 400, samo 80, v Usori (Bosna) pa mesto 200 vagonov samo 12 vagonov sladkorja. Skupno se je torej v naši državi produciralo samo 1867 vagonov sladkorja, potrebujemo ga pa za lastno porabo najmanj dvakrat toliko. Tako smo torej v pretečenem letu morali okoli 1800 vagonov sladkorja uvoziti, mesto da bi ga sami izvažali.

Vzroki premale produkcije so različni. Glavni vzrok pa je nezadostno gojenje sladkorne pese, ker se to kmetu ne rentira. Pred vojno je namreč dobil kmet za 1 metr. stot sladkorne pese od tvornice 3 kg sladkorja, česar tvornica pri sedanjih razmerah ne more dati. Da bi se pa vendar naša sladkorna industrija vsaj v toliko dvignila, da bi bila domača potreba krita, je bil finančnemu ministru predložen predlog, naj se od one množine sladkorja, ki se pridela iz 1 metrskega stota sladkorne pese, oproste 3 kg monopolne takse in trošarine. Za metrski stot dostavljene sladkorne pese bi dale tvornice te tri trošarine in monopolne takse oproščene kg sladkorja. Seveda bi država utrpela s tem na pristojbinah okrog 75 milijonov kron (v celem znašajo državni dohodki na trošarini in monopolni taksi pri sladkorju okrog 300 milijonov kron), vendar pa bi bila produkcija večja in bi končno uvoz sladkorja popolnoma odpadel.

Slovenski prevod carskega tarifa. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani je dala natiskati slovenski prevod sedaj veljavnega zakona o splošni carinski tarifi z maksimalnimi postavkami ter pravili o tari. Knjiga stane 80 kron. Pri naročilih po pošti se naj denar ne pošilja na naslov delegacije, temveč na »Gospodarski urad delegacije ministrstva financ v Ljubljani«. Na naročila brez denarja se ne ozira. S to knjigo je ustrezno nujni potrebi naših trgovskih krogov. Dobro pa bo služila tudi učiteljem in učencem na tehniku, trgovski šoli, v železniških kurzijah in tudi na obrtni šoli. Carinskega zakona delegacija nima več v zalogi, pač pa ima nekoliko izvodov te knjige v zalogi še glavna carinarnica v Ljubljani, zato naj se zainteresirani obračajo s svojimi naročili naravnost na ta urad.

Stagnacija v našem gospodarskem življenju. Pod tem naslovom je priobčil »Trgovski list« v eni svojih števk notico s pozornim namenom, dokazati javnosti potrebo ustanovitve še kakoga nove-

ga tiskarskega podjetja v Ljubljani. Da pa bo javnost prav poučena o razmerah, ki jih slika »Trg. list« v popolnoma napačni luči, izjavlja »Društvo tiskarnarjev v Sloveniji« sledeče: Če se res znatna množina tiskarskih naročil oddaja v inozemstvo, se ne dogaja to vsled preoblike zaposlenosti domačih tiskarn, pač pa vsled nesrečne, za našo stroko neugodne carinske politike, ki omogoča n. pr. dunajskim tiskarnam prav uspešno konkurenco. Tudi so tehniške moči v primeri z našimi tam cenejše. Da bi naše tiskarne — tu vendar ne smejo priti v poštev samo ljubljanske, vprašajte še druge v Sloveniji! — ne mogle izvrševati naročil, ni resnično. Res pa je, da so posebno ljubljanske tiskarne investirale ogromne svote za stroje, črke in razni tiskarski material, da morejo čim točneje postreči svojim naročnikom. Če pa primanjkuje strokovno izobražena osebja, kakor pravi »Trg. list«, pa ne more na stvari spreminiti tudi ustanovitev ene ali še več novih tiskarn. — Brez dvoma pa je, da se bo veliko teh investicij v tiskarnah izkazalo sčasoma brezplodnih, ker bo z urejenimi razmerami prišlo tudi urejeno delo. Stagnacija, ki se ponekod že danes obeta, bo nastopila tudi v tiskarnah. — Da bi pa ravno trgovci posebno občutili preobliko tiskarskega dela, je skrajno pretirano trditve. Tiskovino kar nič ne ovirajo prospeha trgovine. Priporočila se le oskrbeti naročilu potrebnih tiskovin o pravem času in ne še le takrat, ko se vzame v roko zadnji papir in zadnji ovitek.

Generalno ravnanje državnih železnic. Kakor poročajo iz Beograda, se v prometnem ministrtvu izdeluje načrt za ustanovitev generalnega ravnanstva za vse državne železnice v kraljevini.

Dohodki iz državne trošarine lepo napredujejo. Znesek vplačane trošarine se zelo približuje znesku, ki ga predvideva državni proračun. Tako je bilo iz tega davka meseca januarja t. l. v vsaj državi vplačanih 17.373.249 dinarjev, dočim se je v istem mesecu lanskega leta plačalo vsega skupaj 5.473.303 dinarjev, torej trikrat več kot lani. Od začetka proračunskega leta, t. j. 1. od 1. julija, do konca januarja 1921 je bilo skupaj vplačanih 82.135.395 dinarjev, dočim proračun izkazuje za vse leto 90.269.686 dinarjev.

Svoboden izvoz knjig brez plačila carine. Gospodarsko - finančni ministrski komite je izdal naredbo, po kateri se smejo knjige, ki so tiskane v srbo-hrvatskem ali slovenskem jeziku, izvažati brez plačanja carine in zagisuranja valute.

Promet naših bankovcev. Po izkazu Narodne banke je bilo 8. januarja t. l. v prometu 3.370.587.145 dinarjev. Od 1. do 8. januarja se je zvišal promet novčanic za 26.459.435 dinarjev.

Vzorčni velesejem v Pragi. Od 28. tm. do 8. marca t. l. se vrši v Pragi drugi vzorčni sejem, kjer bo češka industrija razstavila vzorce svoje produkcije. Vzorčni sejem bo obsegal osemnajst industrijskih in drugih skupin: 1. stavbeno, 2. kovinsko, 3. elektrotehnično, mehanično in optično, 4. lesno, 5. tekstilno 6. konfekcijsko, 7. galanterijsko, 8. usnjarsko, 9. steklarsko in porcelansko industrijo, 10. umetniško obrt, 11. kemični oddelek, 12. živilski oddelek, 13. oddelek za glasbeno orodje, 14. za igrače, 15. za šport, 16. papirni, 17. grafični in tiskarski odsek ter 18. zlatarski oddelek. — Želati bi bilo, da naše trgovstvo v čim večjem številu poseti praški vzorčni sejem, ki bo za nas v vsakem oziru spodbuden. Zveza trgovskih gremiljev namerava napraviti pri zadostni udeležbi skupen izlet v Prago. Podrobne informacije pošlje Zvezna pisarna (Gradišče 17-I). Vožnja z brzovlakom 3 razr. stane iz Ljubljane sem in tja 800 jugoslov. kron. Priplate je poslati direktno na Zvezno pisarno. Prošnje za znižanje železniške voznine in pristojbine za potni vizum so vlozene in je pričakovati ugodne rešitve. Prospekti so interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na razpolago.

Promet avstrijskih bankovcev. Po izkazu Avstro - ogrske banke je bilo v prometu 31. decembra 1920 za 30.6 milijarde kron bankovcev, 7. januarja t. l. za 30.7 milijarde kron, 15. januarja za 32.5 milijarde, 28. januarja pa za 32.8 milijarde kron.

Znižanje premogovnih cen v Švici. Zvezni svet je sklenil od 1. aprila znižati premogovne na 100 frankov pri toni. Od julija naprej bo pa uvoz premoga prost.

Uvoz pšenice v Anglijo je po službenem obvestilu iz Londona prost vsaka državne kontrole.

Svoboden izvoz strojev iz Nemčije. Nemška vlada je dovolila svoboden izvoz vseh vrst strojev in njihovih delov ter avtomobilskih in elektrotehničnih potrebščin. Vendar se pa smejo te reči izvažati samo v zabojih do največje teže 25 kg.

Pomanjkanje poljedelskih produktov v Švici. Švicarski konzulat poroča, da vlada v Švici veliko pomanjkanje poljedelskih produktov.

M. Zévac:

Kraljev vitez.Zgodovinski roman
(Dalle.)

»Zdaj odpustim zeliščarju Lorenzu!...«

Napočil je dan; ura v meudonskem zvoniku je pravkar bila sedem. Violetta in Gizela sta se odpravljali v grad: saj je trebalo le prekoračiti cesto. Baš ko je vojvoda ponudil soprog roko, pa ga je ustavila hči z vprašanjem:

»Oče! Povedali ste nama, kako ste prišli iz Bastilje; zamočali pa ste, kdo je bil vaš rešitelj...«

Vojvodov obraz se je zmračil. Kolikokrat in s kolikšno bridkostjo si je ponavljal v jetniški celici, da ljubi njegova hči Capestanga! In vselej se je zaklel iznova, da Gizela ne sme postati žena tega spletakarja in širokoustnega pustolovca, dokler on živi! Ali naj ji zdaj prizna, da ga je rešil prav ta siromašni bahač? Nikdar!

»Da,« se je oglasila tudi Violetta, »povej nama junakovo ime, da ga zahtevamo na kolenih: saj mi je vrnil tebe, Karel moj!«

Vojvoda je prebledel. Njegov pogled je obletel po vrsti hčer in ženo. Videl ju je, kako težko čakata besede. Že mu je bila na jeziku; toda uporno je stresel glavo.

»Njegovo ime?« je dejal zamolklo. »Morda pozneje — danes ne!«

Violetta je osupnila: zakaj govori Karel z nekakšnim skritim sovraštvom o možu, ki mu dolguje svojo prostost? Gizela pa je trepetaje zaprla oči. Pred njeno domišljijo je vstala jasna slika mladeniča, ki se je bil vrgel takrat v meudonskem gozdu z levjo hrabrostjo med njo in njeno napadavce.

»To je on!« je zamrmrala v svojem srcu. »Capestang je rešil mojega očeta!«

Vojvoda je večer gospe Nikoleti, naj da zapreči potno kočijo, ki je bila že odnekadaj pripravljena v gostilni za vsak slučaj. Domenjeno je bilo, da se odpeljejo ob osmih jutraj; trebalo je le še vzeti v gradu nekaj dragocenih papirjev in zaklad, ki je bil tam zakopan. Vojvoda, Violetta in Gizela so stopili na cesto.

Omeniti moramo, da so se prebivavci gradu le redko posluževali velikih sprejemnih vrat: prihajali in odhajali so navadno skozi park, da se je zdelo poslopje tem bolj zapuščeno. Danes pa je krenila Gizela kakor slučajno proti glavnemu vходу. Ta vrata so imela svojo skrivnost, kar ni bilo nič redkega v tistih nemirnih časih. Ako si pritisnil zunaj na enega izmed mnogih medenih okrasov, so se odprla sama od sebe, in skrita vzmet jih je zaprla za seboj, kakor hitro si prestopil prag.

Nič hudega ne slutite, je šla Gizela naprej, da ne bi motila očeta in matere, ki sta ji sledila zadaj, držeč se za roke in šepetaje o svoji obnovljeni sreči. Baš ko je hotela pritisniti na zaporni gumb, pa je začula za svojim hrbtom hrup in tik nato dvoje, troje obupnih krikov. Obrnila se je in zamrla v nepopisni grozi!

Iz vseh hiš v okolici gostilne so se zgrinjali možje z golimi meči v rokah! Bilo jih je več kot dvajset; navalili so naglo in molče kakor temne pošasti. Preden je utegnila Gizela vzklikniti ali premekniti se z mesta, so zgrabili vojvodo Angoulémskega, zvezali ga, zamašili mu usta in ga vrgli v kočijo, ki so jo bili očitvidno pripeljali s seboj! Enako se je zgodilo z Violetto; nato so zaprli kočijo, osem ali devet jahačev jo je obkrožilo, in Louvignac — edini, ki je še živel izmed Concinijevih morilcev! — je zajahal na čelo. Voznik je švignil z bičem, konji so se spustili v skok, in kočija je izginila v divjem diru, baš tedaj, ko je Gizela z brezumnim krikom razprostrla roke, da bi planila k nesrečnim roditeljem...

»V Louvre!« je zarjul Louvignac. In to ni bilo vse. Gizela je videla, da se ji bliža krdo, ki ga vodi mož, režeč se od bledega, strahotnega zmagošlavlja...

»Concini!« je zaječala in se naslonila k vratom, kakor bi se ji zibalala tla pod nogami.

Concini je bil jedva še tri korake od mladenke. Že se je pognal, da bi jo zgrabil za roko. Ta skrajnja nevarnost pa je vrnila Gizeli prisotnost duha.

»V imenu kralja!« je viknil Concini.

Ali tisti hip je besno zaklel: vrata so se bila odprla! Gizela je izginila v hišo, in vrata so se zaprla za njo! »Prinesite bruno, da razbijemo vrata!« je kriknil maršal.

»Svetlost,« se je začel zraven njega Rinaldov glas, »ne pozabite, da ima poslopje še drug izhod, ki sva se ga že poslužila neko noč, ako me vse ne vara. Dal bom vlomiti duri; vi pa, svetlost, ako nočete, da vam sračica odleti pred nosom, tecite v park in pazite!«

Concini ga je razumel takoj. Pograbil je piščalko in zapiskal. Do dvajset oborožencev je planilo v stransko ulico ter se vrnilo jadrno s svojimi konji. Maršal je planil v sedlo, peneč se od gneva in strasti. (Dalle pril.)

Imate bolečine? V obrazu? V cellem telesu? Vaše mišice in živci Vam odpuščajo? Poizkusite pravi Felleriev Elza-filid! Bodete se čudili! 6 dvoimati ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina nasebeli.

Ali troite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerieve Elza-kroglice! 6 škatlic 18 K. Prava želedec okrepujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. Omot in poština posebeli a naicenele. Eugen V. Feller Stubica donia Elsa trg 357. Hr-vatska.

Mali oglasi.**Proda se:****BAKRENI KOTLI**

za valdat, za perilo kuhati in prešičerejo se dobijo v trgovini železnine Erjavec — Turk, Ljubljana, Valvazorjev trg 7. 288

PRODA SE:

2 pisalni mizi (polizitem) 1 nastavek gostilniške kredence 1 lestva in pralni zaboji pri Erjavec in Turk, trgovina železnine Ljubljana, Valvazorjev trg 7. 289

NOV SE NE RABLJEN

Avtoplaš in zračnica dimenzije 895X135 se takoj proda. Cena za oboje 3600 K. — M. Polak, Ormož. 291

PAR MUL

z opremo proda »Sekcija Jesenice na Oor-jenskem. 293

POZOR AMERIKANCI!

Posestvo s celim gospodarskim poslopjem v dobrem stanju obstoječe, z nekaj njiv in travnikov lepim vrtom za hišo, potem 2 lepa konja 5 glav goveje živine, gospodarsko orodje in vozovi se bo prodajalo na javni dražbi dne 24. februarja t. dopoldne ob 10. na licu mesta na Bistrici 3 minut od kolodvora Mokronog-Bistrica. 294

LEPA ZBIRKA NOT

in prvovrsten glasovir (Konzert-Stutz-Flügel) pri A. Kolbi, Javornik 7. 294

CIRKULAR-ZAGA IN ČOLNI

1 jako dobra cirkular žaga z 7 HP bencin motorjem na vozu montirano z 2 jermenici za drva žagat in mlattiti za premeniti, več motornih čolnov in navadnih čolnov, nekaj pohištva se ceno proda, Železnik, Sp. Šiška 61 Rajnlinghaus. 297

HIŠICA

se da do smrti v najem ali se proda. Stoji na prijazni solnčni legi. Harmonij dobro ohranjen se istotam proda. Cena 1600 kron. Več pove J. Zupan, Bukovca 45 p. Vodice, Oor. 277

LAHKO KOČIJO IN KOLESEJ

prodam. Valentin Ačhum sedlar Hrastnik. 285

MED (TRČAN)

najboljši namizni za pecivo, garantirano čebelni planec kg 4 50 K. Pošilja se po pošti in po železnici A. Maček, Čebelar, Vrhnika. 214

Kupi se:**MOSTNO TEHTNICO**

dobro ohranjeno kupim. Ponudbe na upravnistvo Jugoslavije pod »Mostna tehnična«. 290

KUPIM DOBRO OHRANJEN PIANINO

poizvedbe v Vašem upravnistvu.

KUPIM MLIN

na tri ali štiri pare kamnov na močni vodi in prometnem kraju z malim zemljiščem. Dotičnemu, ki poizve za kaj primerneza dam tudi nagrado. Le resne ponudbe na upravo Jugoslavije pod »Nagrada«. 278

Službe:

VEŠČEGA PISARNISKEGA URADNIKA ter izveščano stočisko se sprejme. Cenjene ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevno plače na upravo Jugoslavije pod št. 282.

ISČE SE

lesni strokovnjak, kateri bi bil voljan stopiti v stik z gotovim trgovcem, kot kompanjon ali proti proviziji. Naslov v upravi Jugoslavije pod »Glavno: zmožnost — lahko brez kapitala!« 292

KOMPANJON

mlajša moč se išče, kateri bi razpolagal z večjo svoto denarja, za že obstoječo trgovino z deželimi pridelki in kateri bi se spoznal tudi nekaj v lesni trgovini. Ponudbe nad »Kompanjon št. 156« poštnoizdatice Ljubljana. 287

UCENCA

s potrebno nacrtavo in poštenih starišev sprejme trgovina specerijskega blaga in železnine Fran Piceka v Ribnici, Dol. 286

Razno:**ISČEM TAKOJ PROTI NAGRADI**

sobo za eno osebo s štedilnikom ali brez njega. Vzamem tudi mesečno sobo. Ponudbe pod »1 Soba« na upravo Jugoslavije. 283

Proda se 460 metrov**podzemeljskega kabla**

za visoko napetost do 5000 Voltov baker 3X16 mm* po jako kulantni cen. SAKS & TRATNIK, elektro-tehnično podjetje, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

ODIX

Najboljša voda za usta. — Odstranjuje smjesa neugodan dah.

E. M. PENKALA i drug, Zagreb.

Išče se za takoj**hlev za 2 konja**

Ponudbe pod B & F na upravništvo „Jugoslavije“.

Naprodal

je lepo arondirano

vinogradniško posestvo

s travniki, sadonosniki in gozdom v ugodni legi Savinjske doline.

Naslov pove upr. „Jugoslavije“.

Sprejme se takoj**opekarski mojster**

za strojni obrat. — Tozadevne ponudbe se naj vpošljejo na rudniško ravnateljstvo v Rajhenburgu.

Kdor si želi nabaviti pristnega in

znane

haložana

naj se blagovoli poslužiti tvrdke: Prva haloška trgovina z vinom ANTE KORENJAK in drug pri Sv. Barbari v Haložah.

Priporoča se slavnemu občinstvu

IVAN CARMAN

Izdelovatelj usnatih dokolenic (gamaš) Ljubljana Zp. Šiška št. 42.

„Vera“

roman O. Waldowa

je izšel v knjigi in stane broširan 20 K, vezan 26 K v platno vezan 32 K.

Zahtevajte »Jugoslavijo« v vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah!

POZOR!

Knjigarne in trgovine s papirjem ter g. trgovci!

Lične žepne koledarje za leto 1921

v obliki 6X4 cm komad po 2 K 80 v in 12X7 cm komad po 9 K dobavlja vsako množino

Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani.

Poštni predal 74.

(Vedno v zalogi tudi lični notesi, bloki, pisar. knjige blag. dnevnik.)

100 GRUDEN**PRIMORSKE PESMI**

Stane: broširana 24 kron, vezana 30 kron.

Dol: se v »ZVEZNI KNJIGARNI«, Ljubljana, Marijin trg št. 8.

POZOR!**RUDOLF PEVEC, trgovec v MOZIRJU**

je otvoril svojo podružnico v BESKEM SREM, v bližini Beograda in Novisada ter bode v položaju najceneje in najkulantnejše postreči celo Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsom, moko vsakovrstno slanino, mastjo, svinjama, vinom karlovačkim in banatskim vse najceneje po dnevni ceni.

Naročila se naj direktno pošiljajo na tvrdko RUDOLF PEVEC v BESKI SREM. — Naslovi: Pevec, Beška-Srem.

Nakupoval bodem direktno od kmetov ter bodem zamogel z vsako drugo tvrdko konkurirati. — Ob enem se bode tamkaj prodajalo deske, les in drogl. Slovencem se bode brezplačno dajale eventualne informacije.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

Rudolf Pevec.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami prepletkano hišo naj se obrne edino le na tvrdko:

Tone Malgaj, pleskar in ličar

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6. 1641

Tiskovine vseh vrst

za urade, županstva, društva, trgovce, obrtnike itd. izvršuje lično hitro in ceno

„Zvezna tiskarna“

v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Naročila sprejema tudi upravništvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marijin trg 8 in njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v 18 Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova ulica.

Priporočajte in razširjajte „Jugoslavijo“

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg 8 Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun

Ustanovljen septembra 1919.

Prometa do srede unija nad 65.000.000 kron.

4 1/2 %

čistih brez odbitka rentnega davka.

Neposredno pod državnim nadzorstvom.